

Pròleg Per què un congrés?

Tot just fa un any, durant la celebració de la primera Nit del Bestiari Festiu, l'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya va anunciar l'inici del camí cap a la catalogació de les figures. En aquest primer període s'han centrat els esforços - d'una banda - en obtenir el suport econòmic i institucional necessari per a dur-ho a terme. D'altra banda, s'ha constituït un comitè d'experts, format per antropòlegs, historiadors, arxivers, constructors i experts en diferents disciplines relacionades amb el fet cultural, amb l'objectiu de consensuar la definició de què és bestiari festiu, així com els criteris per catalogar una peça, i els camps que s'hi ha d'incloure.

El contingut d'aquest congrés és, doncs, el fruit d'un treball col·lectiu d'altíssim nivell que permetrà elaborar el catàleg de forma completa, amb el rigor científic que mereix, i d'acord amb els criteris que regeixen l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya.

El comitè d'experts està format per:

Andreu, Agustí (Antropòleg. Professor i doctor per la URV)
Cordomí, Xavier (Animador cultural. Director de la Casa dels Entremesos)
Costa, Roger (Antropòleg. Tècnic Patrimoni Etnològic)
Estalella, Manel (Director de Pirotècnia Estalella)
Garrich, Montserrat (Coreografia. Experta dansa catalana)
Grau, Jan (Expert bestiari. Especialista en cultura popular)
Guarch, Verònica (Cap Servei Recerca i Protecció del Departament de Cultura)
Juvé, Montserrat (Estudiosa Bestiari. Història de l'Art i Museificació)
Cuscó, Joan (Música. Conservador de l'Arxiu Musical del Vinseum)
Musté, Lluís (Artesà amateur d'imatgeria. Expresident ABFPC)
Romeu, Lúcia (Tècnica de Cultura Ajuntament de Vilafranca)
Sans, Dolors (Artesana professional d'imatgeria festiva)
Saumell, Ramon (Arxiver fotogràfic del bestiari festiu)
Mullor, Rosa (Vicepresidenta ABFPC)
Múria, Jaume (Tresorer ABFPC)
Tres, Mateu (Vocal ABFPC, coordinador congrés)
Udina, Sete (President ABFPC)

Reunió del Comitè d'Experts creat per definir els criteris de catalogació

Més bestiari... Activitats posteriors al congrés

A les 17h

CERCAVILA DE BESTIARI FESTIU

Sortida des del Fòrum Berger Balaguer (Rambla Nostra Senyora, 6), i arribada a l'Auditori Municipal.

Amb la participació del Drac de Vilafranca, Poulain de Pézenas (Occitània), Drac de l'Agrupació, Ferafoc de Sant Quintí de Mediona, Sexot de Sant Cugat Sesgarrigues, Arpella del Barri Gòtic de Barcelona, Brumot de Gavà, Blai el devastador de terres de Santa Coloma de Gramenet, Drac de Terrassa, Llumeneta de Perafort, Hydra d'Artesa de Lleida i Cabró de les Franqueses del Vallès.

Itinerari: Rambla Nostra Senyora, carrers de la Parellada i de la Cort, plaça de la Vila, carrers de la Cort, General Prim, Clascar, plaça de l'Era Enrajolada, avinguda de Catalunya i Auditori Municipal.

A les 18h

FESTIVITAS BESTIARUM

A l'Auditori de Vilafranca. Presentat pel periodista Xavier Graset, el Festivitas Bestiarum és la gran festa de cloenda de la temporada del Bestiari Festiu català, on es durà a terme el nomenament de l'Ambaixador del Bestiari Festiu 2016, es farà lliurament dels premis BEST a la societat (personatge públic, empresa, associació i iniciativa cultural), i dels premis BEST a les entitats federades (projecte estratègic, iniciativa original i innovadora, projecte solidari i projecte de conservació o recuperació de tradicions).

L'acte finalitzarà amb una ballada de figures de bestiari festiu amb pirotècnia.

Foto de família dels guanyadors dels Premis BEST 2014. Born Centre Cultural, Barcelona

congrés

El Bestiari Festiu: definició i criteris de catalogació

Fòrum Berger Balaguer (Rambla Nostra Senyora, 6)
Vilafranca del Penedès
21 de novembre de 2015

Organitza:

Patrocina:

Hi col·labora:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

Ponències de 10 a 11h

Ponència: "El model organitzatiu de la Festa Major de Vilafranca"

Lídia Romeu i Rovira

Santa Margarida i els Monjos (1978). Llicenciada en Comunicació Audiovisual per la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Tècnica de Cultura de l'Ajuntament de Vilafranca en l'àmbit de les festes i la cultura popular des del 2009.

Ponència: "Quan les bèsties volen ballar"

Montserrat Garrich i Ribera

Barcelona (1957). Llicenciada en Filologia Catalana i Postgrau en Gestió i Animació de la cultura popular. De fa molts anys relacionada amb la dansa, exerceix la pedagogia en aquest àmbit. Autora de diverses coreografies i de nombrosa bibliografia sobre balls i danses, música, festes i vestits populars.

Ponència "L'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya"

Roger Costa i Solé

Tàrraga (1972). Llicenciat en Geografia i Història, especialitat Antropologia Social i Cultural, per la Universitat de Barcelona. Treballa com a tècnic de patrimoni etnològic al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, on té entre les seves tasques la gestió de la base de dades de l'Inventari. Ha investigat sobre el procés de folklorització del

ball popular a Catalunya. Col·laborador de la revista Sàpiens, amb una secció sobre els museus de Catalunya.

Ponència: "Bestiari festiu de foc italià"

Ramon Saumell i Poch

Vilafranca (1938). Vilanoví d'adopció, des de fa més de 40 anys que s'ha dedicat a fotografiar i inventariar el bestiari festiu català i, darrerament, la recerca de bestiari festiu d'arreu del món. Autor de diversos audiovisuals, col·labora en llibres, exposicions i edicions sobre bestiari. Premi BEST 2014 al personatge públic, per la seva contribució a la recerca.

Coffee break d'11 a 11:45h

Ballada de cortesia del Drac de Vilafranca, el Drac de l'Agrupació i el Poulain de Pézénas (Occitània)

A la Rambla Nostra Senyora, davant del Fòrum Berger. El Poulain de Pezénas fou declarat Obra Mestra del Patrimoni Oral Immaterial per la UNESCO l'any 2005.

Foto: R. Saumell

Durant tot el matí, a la Rambla Nostra Senyora davant del Fòrum, plantada d'aquestes mateixes figures de bestiar festiu més: Ferafoc de Sant Quintí de Mediona, Sexot de Sant Cugat Sescarrigues, Arpella del Barri Gòtic de Barcelona, Brumot de Gavà, Blai el devastador de terres de Santa Coloma de Gramenet, Drac de Terrassa, Llumeneta de Perafort, Hydra d'Artesa de Lleida i Cabró de les Franqueses del Vallès.

Ponències d'11:45 a 13:15h

Ponència: "Drac. Que vol dir veure, viure i estar viu"

a càrrec de Montserrat Juvé i Udina

Vilafranca (1963). Llicenciada en Història contemporània, Història de l'art i Comunicació audiovisual. Porta 30 anys de docència i ha estat crítica d'art i comissària d'exposicions. Especialista en la construcció i desenvolupament de continguts, és experta en guió museogràfic. Ha investigat la cultura popular des del vessant de la imatge. El drac i altres figures del bestiar, són objecte del seu interès des de 1987.

Ponència: "Els escultors de la festa"

Dolors Sans i Osete

Vilafranca (1958). Llicenciada en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. El 1987 va dissenyar i construir el primer encàrrec professional: les 30 Fil·loxeretes de Sant Sadurní. Fins ara ha dissenyat i construït 63 figures festives en forma de dracs, àligues, lleons, tarasques i múltiples elements mitològics. Dissenys propis (50) o rèpliques i remodelacions (13).

Ponència: "L'Àliga, l'element protocol·lari català per excel·lència"

Jan Grau i Martí

Terrassa (1956). Expert en cultura popular i tradicional. Departament de Cultura de la Generalitat. Col·laborador en temes de cultura popular en el programa "Divendres" de TV3. Autor de llibres, estudis, articles i vídeos de cultura popular. Professor de l'assignatura "Cultura, usos i costums de Catalunya" a l'Escola Internacional de Protocol de Catalunya.

Ponència "De música, festes i bèsties"

Joan Cuscó i Clarassó

Vilafranca (1971). Doctor en Filosofia per la UB i especialista en Musicologia per la UAH. Ha estat sotsdirector, responsable de recerca i professor d'Etnomusicologia, pedagogia i gralla a l'Aula de Música Tradicional, és conservador de l'Arxiu Musical de VINSEUM, professor d'Estètica contemporània i de

Teoria de l'art a la UB, professor d'Etnomusicologia al Campus Joan Amades i membre de les Societats Catalanes de Musicologia i de Filosofia de l'IEC. Ha publicat diversos llibres sobre música tradicional.

Conclusions del congrés

Sete Udina, president de l'Agrupació del

Bestiari Festiu i Popular de Catalunya

Lectura de les conclusions, elaborades pel comitè d'experts convocat amb aquesta finalitat, sobre la definició i els criteris de catalogació del Bestiari Festiu les quals esdevindran la base del procés de catalogació que s'iniciarà en els propers mesos.

Cloenda